

Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied IJsselmeer

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L103);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

De besluiten tot aanwijzing van de gebieden Friese IJsselmeerkust en IJsselmeer als speciale beschermingszones in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103), zoals laatstelijk gewijzigd bij besluit van 23 december 2009 (PDN/2009-072; Stcrt. 2010, nr. 2212) worden gewijzigd conform de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 2.

Artikel 2

Dit wijzigingsbesluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting, die integraal deel uitmaakt van dit wijzigingsbesluit.

Artikel 3

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit wijzigingsbesluit treedt in werking op de dag na de bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
w.g. dr. Henk Bleker

Dit wijzigingsbesluit wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd in de onderstaande vestigingen van de Directie Regio en Ruimtelijke Economie van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie:

- Vestiging Noord: Cascadeplein 6, 9726 AD GRONINGEN;
- Vestiging West: Herman Gorterstraat 55, 3511 EW UTRECHT;
- Vestiging Oost: Verzetslaan 30, 7411 HX DEVENTER.

Het wijzigingsbesluit kan digitaal worden ingezien op internet via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000 en het besluit wordt bekendgemaakt in de Staatscourant.

Belanghebbenden die hun zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht naar voren hebben gebracht of die het redelijkerwijs niet verweten kan worden geen zienswijze naar voren te hebben gebracht, kunnen tot zes weken ná de eerste dag van de terinzagelegging beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Nota van toelichting behorende bij het wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied IJsselmeer [PDN/2012-072] strekkende tot wijziging van het besluit van 23 december 2009 (PDN/2009-072; Stcrt. 2010, nr. 2212)

1. Dit besluit behelst een aanpassing van de doelstellingen van de fuut, nonnetje, grote zaagbek, dwergmeeuw en zwarte stern, naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 14 december 2011 (201002844/1/R2).
2. In de Nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit wordt in paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels de tekst met betrekking tot de fuut vervangen door onderstaande tekst:

A005 Fuut

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.200 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen futen zijn van nationale betekenis en waren in de jaren tachtig ook van internationale betekenis. Het IJsselmeer heeft voor de fuut met name functie als foerageergebied en ruigebied. Het gebied levert de grootste bijdrage in Nederland na Grevelingen (voorheen leverde het IJsselmeer de grootste bijdrage) en is vooral van belang in de maanden augustus-oktober (ruiperiode). Voorheen vormde het IJsselmeer een belangrijke ruiconcentratie van circa 10.000 vogels voor de Friese zuidwesthoek, deze populatie is in de loop van de jaren negentig nagenoeg verdwenen. Een nieuwe concentratie heeft zich in de ruitijd ontwikkeld aan de westkant van het meer, met een zwaartepunt ten noorden van Enkhuizen, maar de aantallen zijn aanzienlijk lager (circa 1.000 vogels). De afname komt overeen met die van andere visetende watervogels en is geconcentreerd rond 1992, toen het bestand van de belangrijkste prooi-soort, spiering, afnam. De draagkrachtinschatting is gebaseerd op telgegevens (maandgemiddelden) over de periode juli 1980 tot en met juni 1992. Voor het IJsselmeer geldt dat er onzekerheden zijn met betrekking tot de ontwikkelingen van de kwaliteit van het leefgebied, in het bijzonder de beschikbaarheid van spiering als voedsel. Deze onzekerheden betreffen daarmee ook de te verwachten aantalontwikkeling. Mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van het leefgebied worden nader onderzocht in de Autonome Neerwaartse Trendstudie IJG (ANT). Deze studie moet antwoord geven op de vraag in hoeverre herstel van de spieringstand realistisch is. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is nodig voor het behalen van een landelijk gunstige staat van instandhouding. Daarom is voor de fuut een verbeterdoelstelling geformuleerd. Indien uit de ANT studie blijkt dat de verbeterdoelen niet realiseerbaar zijn zal deze uitkomst mede beoordeeld worden in de evaluatie van het doelendocument in 2015.

3. In de Nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit wordt in paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels de tekst met betrekking tot het nonnetje vervangen door onderstaande tekst:

A068 Nonnetje

Doel Uitbreiding omvang en/of kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor behoud van een populatie van gemiddeld 180 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen nonnetjes zijn van nationale en internationale betekenis. Het IJsselmeer heeft voor het nonnetje met name functie als foerageergebied. Het IJsselmeer en Markermeer & IJmeer leveren de grootste bijdrage in Nederland en herbergen samen meer dan de helft van de Nederlandse vogels in het monitoringsnetwerk. Na afname in het Markermeer levert het IJsselmeer nu de grootste bijdrage. De soort is een overwinteraar, aanwezig van december-maart en tijdens strenge winters (wanneer de Oostzee dichtvriest) in verhoogde aantallen. Het aantalverloop vertoont geen duidelijke trend, wel grote fluctuaties. De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig op het onderdeel leefgebied, in het bijzonder vanwege

de verslechterde voedselsituatie voor visetende watervogels in het IJsselmeer en Markermeer rond 1992.

De draagkrachtinschatting is gebaseerd op telgegevens (maandgemiddelden) over de periode 1999/2000 tot en met 2003/2004. Voor het IJsselmeer geldt dat er onzekerheden zijn met betrekking tot de ontwikkelingen van de kwaliteit van het leefgebied, in het bijzonder de beschikbaarheid van spiering als voedsel. Deze onzekerheden betreffen daarmee ook de te verwachten aantalontwikkeling. Mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van het leefgebied worden nader onderzocht in de Autonome Neerwaartse Trendstudie IJG (ANT). Deze studie moet antwoord geven op de vraag in hoeverre herstel van de spieringstand realistisch is. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is nodig voor het behalen van een landelijk gunstige staat van instandhouding. Daarom is voor het leefgebied van het nonnetje een verbeterdoelstelling geformuleerd.

Indien uit de ANT studie blijkt dat de verbeterdoelen niet realiseerbaar zijn zal deze uitkomst mede beoordeeld worden in de evaluatie van het doelendocument in 2015.

4. In de Nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit wordt in paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels de tekst met betrekking tot de grote zaagbek vervangen door onderstaande tekst:

A070 Grote zaagbek

Doel Uitbreiding omvang en/of kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.850 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen grote zaagbekken zijn van internationale en grote nationale betekenis. Het IJsselmeer heeft voor de grote zaagbek onder andere functie als foerageergebied. Het IJsselmeer levert de grootste bijdrage in Nederland met gemiddeld ongeveer de helft van de vogels in het monitoringsnetwerk. De soort is een overwinteraar, aanwezig van november-maart en tijdens strenge winters (wanneer de Oostzee dichtvriest) in verhoogde aantallen. Het aantalverloop vertoont ondanks de fluctuaties, een afname. De landelijke staat van instandhouding is behalve zeer ongunstig op onderdeel populatie, ook matig ongunstig op onderdeel leefgebied, in het bijzonder vanwege de verslechterde voedselsituatie voor visetende watervogels in het IJsselmeer rond 1992.

De draagkrachtinschatting is gebaseerd op telgegevens (maandgemiddelden) over de periode juli 1980 tot en met juni 1992. Voor het IJsselmeer geldt dat er onzekerheden zijn met betrekking tot de ontwikkelingen van de kwaliteit van het leefgebied, in het bijzonder de beschikbaarheid van spiering als voedsel. Deze onzekerheden betreffen daarmee ook de te verwachten aantalontwikkeling. Mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van het leefgebied worden nader onderzocht in de Autonome Neerwaartse Trendstudie IJG (ANT). Deze studie moet antwoord geven op de vraag in hoeverre herstel van de spieringstand realistisch is. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is nodig voor het behalen van een landelijk gunstige staat van instandhouding. Daarom is voor de grote zaagbek een verbeterdoelstelling geformuleerd.

Indien uit de ANT studie blijkt dat de verbeterdoelen niet realiseerbaar zijn zal deze uitkomst mede beoordeeld worden in de evaluatie van het doelendocument in 2015.

5. In de Nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit wordt in paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels de tekst met betrekking tot de dwergmeeuw vervangen door onderstaande tekst:

A177 Dwergmeeuw

Doel Uitbreiding omvang en/of kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 85 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen dwergmeeuwen zijn van grote nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied. Mogelijk levert het IJsselmeer de grootste bijdrage in Nederland. De soort is het hele jaar in het gebied aanwezig, maar vooral in de wintermaanden (september-januari). Het zwaartepunt van de verspreiding is in het noorden van het gebied. Aantallen in de tellingen wisselen sterk en vertegenwoordigen slechts een (klein) deel van de aanwezige vogels, omdat deze soort moeilijk telbaar is door het

voorkomen midden op het meer en een concentratie achter schepen. Specifieke tellingen vanaf het water leverden bijvoorbeeld in 1982/1983 ongeveer 5.000 vogels op. De reguliere tellingen in de jaren negentig vallen gemiddeld aanzienlijk lager uit dan in de jaren tachtig. De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig op onderdeel leefgebied, in het bijzonder vanwege de verslechterde voedselsituatie voor visetende watervogels in het IJsselmeer rond 1992.

De draagkrachtinschatting is gebaseerd op telgegevens (maandgemiddelden) over de periode juli 1980 tot en met juni 1992. Voor het IJsselmeer geldt dat er onzekerheden zijn met betrekking tot de ontwikkelingen van de kwaliteit van het leefgebied, in het bijzonder de beschikbaarheid van spiering als voedsel. Deze onzekerheden betreffen daarmee ook de te verwachten aantalontwikkeling. Mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van het leefgebied worden nader onderzocht in de Autonome Neerwaartse Trendstudie IJG (ANT). Deze studie moet antwoord geven op de vraag in hoeverre herstel van de spieringstand realistisch is. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is nodig voor het behalen van een landelijk gunstige staat van instandhouding. Daarom is voor de dwergmeeuw een verbeterdoelstelling geformuleerd.

Indien uit de ANT studie blijkt dat de verbeterdoelen niet realiseerbaar zijn zal deze uitkomst mede beoordeeld worden in de evaluatie van het doelendocument in 2015.

6. In de Nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit wordt in paragraaf 5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels de tekst met betrekking tot de zwarte stern vervangen door onderstaande tekst:

A197

Zwarte stern

Doel

Uitbreiding omvang en/of kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 73.200 vogels (seizoensmaximum) voor het gebied als foerageergebied.

Toelichting

Aantallen zwarte sterns zijn van internationale en grote nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort met name een functie als foerageergebied en als slaappleats. Mogelijk levert het IJsselmeer voor deze soort in Nederland de grootste bijdrage. De soort is een doortrekker, met name aanwezig in de nazomer, met een sterke piek in augustus. Tijdens de najaarstrek levert het IJsselmeer één van de grootste bijdragen in Nederland, waarbij het vrijwel de hele Nederlandse populatie herbergt. Aansluitend hierop is het seizoensmaximum in het doelniveau gericht op de landelijke gewenste doelstelling van de soort. Aantallen in de dagtellingen wisselen sterk en vertegenwoordigen slechts een (klein) deel van de aanwezige vogels, omdat ze moeilijk telbaar zijn door het voorkomen midden op het meer.

Slaappleatsen herbergen tienduizenden vogels (tot 100.000). De belangrijkste slaappleats voor vogels die op het IJsselmeer foerageren is sinds 2003 De Kreupel. Slaappleatsen binnen het gebied zijn vaak tijdelijk vanwege vegetatiesuccessie (Oostvaardersplassen, recenter het Naviduct). Op grond van de reguliere tellingen zijn aantallen afgenomen; sinds 1996 zijn de aantallen veel stabiel op een aanzienlijk lager niveau dan daarvoor. Het gebied draagt aanzienlijk bij aan de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding door middel van de verslechterde voedselsituatie.

De draagkrachtinschatting is gebaseerd op telgegevens (maandgemiddelden) over de periode juli 1980 tot en met juni 1992. Voor het IJsselmeer geldt dat er onzekerheden zijn met betrekking tot de ontwikkelingen van de kwaliteit van het leefgebied, in het bijzonder de beschikbaarheid van spiering als voedsel. Deze onzekerheden betreffen daarmee ook de te verwachten aantalontwikkeling. Mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van het leefgebied worden nader onderzocht in de Autonome Neerwaartse Trendstudie IJG (ANT). Deze studie moet antwoord geven op de vraag in hoeverre herstel van de spieringstand realistisch is. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is nodig voor het behalen van een landelijk gunstige staat van instandhouding. Daarom is voor de zwarte stern een verbeterdoelstelling geformuleerd.

Indien uit de ANT studie blijkt dat de verbeterdoelen niet realiseerbaar zijn zal deze uitkomst mede beoordeeld worden in de evaluatie van het doelendocument in 2015.